

עת"א 8190-10-15 - מוחמד זובידאת, נגד שרות בתי הסוהר-מחלקה האסיר ->Zימונים

בית המשפט המחוזי בנצרת שבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 8190-10-15 זובידאת(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקה האסיר - Zימונים

בפני	כבוד השופט יוסף בן-חמו
העוטר	מוחמד זובידאת,
נגד	שרות בתי הסוהר-מחלקה האסיר - Zימונים
המשיב	

החלטה

בפני עתירת אסיר לביטול מאסר חלף קנס /או עיכוב ביצוע צו מאסר חלף קנס וביטול ריבית פיגורים וקנס שהוטלו על העוטר במסגרת גזר דין פלילי שנגזר עליו.

נימוקי הבקשה :

העוטר טוען כי הוא היה אמור להשתחרר מבית הסוהר כבר ביום 15/9/28. בעקבות פניו לערכאה שגזרה את דיןו - בית משפט השלום, הוחלט לעכב את ביצוע המאסר חלף קנס, אולם שב"ס התעלם מהחלטת בית המשפט ולא שם אותה.

יציין כי העטירה הוגשה רק ביום 15/10/7 למורת טענת העוטר כי הוא היה אמור להשתחרר בשחרור מנהלי ביום 28/9/15

בגזר דין שניית בת.פ. 53785/03/11 (שלום נצרת) מיום 23/4/12 (להלן: "גזר הדין הראשון") נדון העוטר לעונש מאסר של 8 חודשים, עונשים נוספים נספחים, קנס בסך 5,000 ₪ או 35 ימי מאסר תמורה שישולם בתוך 60 יום מיום שחררו מבית הסוהר ופיצוי למתلون בסך 1,000 ₪ שישולם גם תוך 60 יום מיום שחררו ממאסר.

בגזר דין שניית בת.פ. 14308/10/13 (מחוזי נצרת) מיום 29/9/14 (להלן: "גזר הדין השני") נגזרו על העוטר עונש מאסר בפועל של 24 חודשים, החל מיום 29/9/13 ועונשים נוספים נספחים.

העוטר מאשר כי למורת שיטים לרצות את המאסר הראשון ביום 13/2/2 הוא לא עומד בתשלום הקנס ולא שילם את

הকנס ואת הפיצוי שנגזרו עליו במועד שנקבע בגור הדין ובכלל. למעשה, עד היום.

העוטר טוען כי בסמוך לתאריך השחרור המנהלי בגין המאסר השני - 15/9/26, נמסר לו כי לא ישוחרר במועד השחרור המנהלי מאחר שהופעל כנגדו מאסר בגין אי תשלום קנס.

העוטר טוען כי הופעת מההודעה מושם שבמסגרת תיק המאסר שבסתפו הוגש כתוב אישום ונגזר דין הראשון הופקד על שמו סך של 5,000 ₪ כערבות להבטחת תנאי השחרור.

לטענתו, לא קיבל כל התראה על אי תשלום הקנס, לא נכח בעת הוצאה צו המאסר ולא קיבל כל התראה מוקדמת בדבר הכוונה להוציא פקודת מאסר בעניינו ודרך הפעולה העומדים לרשותו.

ביום 15/9/22 פנה העוטר לבית המשפט שנוצר את דין בבקשת לביטול המאסר חלף הקנס, לעיכוב ביצוע המאסר חלף הקנס ולביטול ריבית הפיגרים. ביום 24/9/22 הורה בית המשפט על עיכוב ביצוע המאסר חלף הקנס. הבקשת העברה לשב"ס, אף שב"ס סירב באופן שערורייתי לקיים את החלטה.

העוטר טוען כי הייתה חובה ליתן לו הודעה מוקדמת בדבר הכוונה להוציא נגדו צו מאסר חלף הקנס, מכח הוראות סעיף 291ג' לחס"פ (נוסח משולב), תשמ"ב - 1982. זכותו של העוטר להיליך הוגן נפגעה. לא ניתנה לו אפשרות להשיג על צו המאסר. גם אם צו המאסר ניתן בנוכחותו בעת גזר הדין היה צריך לזמן לדין בבקשתו למתן צו לביצוע המאסר. מטרתו העיקרית של מאסר חלף הקנס הוא לגרום לנואם לשלם את הקנס, לשלול את חירותו בתגובה עונשית.

לטענת העוטר צו המאסר שהוצע בטל מעיקרו (DOI) ולפיכך, יש להורות על זקיפת הימים שרישכה במסגרת המאסר חלף הקנס ע"ח המאסר בהיליך האخر אותו ריצה.

כתב התשובה:

גזר דין הכלול מאסר בפועל ועונשים נלוים אחרים וכן קנס ומאסר, ככל שלא ישולם הקנס, ניתן בנוכחות העוטר. העוטר לא שילם את הקנס שהותה עליו לאחר שוחרר במועד שנקבע בגור הדין. מאז שחרורו עד כליאתו בשנית במסגרת המאסר שנגזר עליו בתיק השני חלפה תקופה של יותר מחצי שנה.

מאחר שהעוטר לא שילם את הקנס, נעשתה פניה לבית המשפט לביצוע המאסר חלף הקנס וביום 23/7/23 חתום נשיא בית משפט השלום על צו מאסר לתקופה של 35 ימים, ככל שלא ישולם הקנס. צו שהפקודה לא תבוצע אם הקנס המקורי (קרן הקנס) ישולם במלואו.

ביום 21/12/14 נמסרה לעוטר הודעה בכתב בדבר צו המאסר שהוצע והעוטר ביקש תשלום שלם את הקנס (ההודעה צורפה כנספה לכתב התשובה).

על אף הצהרתו, לא שילם העוטר את הקנס ועל כן צו המאסר הופעל נגדו ביום 4/1/15 וריצו המאסר הפלילי שנגזר בתיק השני הפסיק עד לסיום המאסר מכח צו המאסר שהוצע.

העוטר סיים לרשותו את 35 ימי המאסר ביום 7/2/15, ולאחר מכן המשיך לרצות את עונש המאסר השני שנגזר עליו.

הודעה על ריצוי המאסר חלף הקנס נמסרה למדור קנסות באגף לגביית קנסות והתיק שהתנהל במרכזה לגביית קנסות נגד העותר נסגר, כאמור בהודעה מיום 21/9/15.

במכתב שליח מר נעם דיани, מרכז בכיר במרכזה לגביית קנסות ביום 30/7/14 הוא מצין כי נמסרה לעוטר/לחיב הودעה בה פורט, בין היתר, סכום הקנס, תוספת הפיגורים, הוצאות הגביה, ימי המאסר בתמורה, החובה להציג אסמכתא על תשלום במידה ונפרע הקנס, ככל שלא שולם החוב, לשלומו תוך 15 יום, והאפשרות לפנות למרcz' לגביית קנסות בבקשתה להסדר חוב.

משלא שולם הקנס ו/או לא עמד הנאשם בהסדר חוב חתום בית המשפט על הפקודה.

המרכז לגביית קנסות ביקש שתימסר לו הודעה בכתב על מועד ביצוע הפקודה ומקום(Claimant) של הנאשם בציינו כי על פי הוראת החוק, תשלום פיצויי קודם לתשלום הקנס.

במקרה הנוכחיណן הנואם גם לקנס (5,000 ₪) וגם לפיצויים למטלון (1,000 ₪).

דין:

על פי הנתונים האמורים לעיל, ריצוי עונש המאסר במקום הקנס התקבע החל מיום 1/4/15 והסתיים ביום 7/2/15.

הפניה לבית משפט השולם והחלה הנטענות על עיכוב ביצוע ניתנה ביום 15/9/24, דהיינו יותר מ - 8 חודשים לאחר שהעותר סימן לרצות את המאסר חלף הקנס. לפיכך, טענות העותר לפיהן שב"ס התעלם מהחלטת העיכוב ולא עיכב את הביצוע, אין להן מקום.

הפעלת פקודת המאסר במקרה דין תואמת את הוראות סעיף 129א לחוק סדר הדין הפלילי, נוסח משולב, התשמ"ב - 1982.

סעיף 129א(ג) קובע שזו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס שניית שלא בנסיבות הנידון או סנגורו, **לא יבוצע בטרם הומצאה לנידון הträha בכתב על כך לפחות 14 ימים מראש.**

אין בהוראת הסעיף חובה לקיים דין בנסיבות הנואם בכתבה לצלו ביצוע מאסר במקום קנס שלא שולם (ושנగזר על נואם בנסיבותיו). הוראת הסעיף מדברת על כך שהציו שניתן ללא נוכחות של הנידון או סנגורו **לא יבוצע אלא בהترة של 14 ימים.**

מתגבבת המשיבה ומהמסמכים שצوروו עולה שהעותר קיבל הترة כנדרש וכמתחייב מההוראות סעיף 129א, אך למרות זאת לא שילם את הקנס ולכן צו ביצוע מאסר בוצע והעותר סימן זה מכבר את ריצוי עונש המאסר במקום הקנס.

בהודעה עליה חתום העותר בדבר הפעלת פקודת המאסר, צוין מפורשות, בין היתר, שהפעלת צו המעצר תפסיק את המאסר הפלילי אותו הוא מרצה כקבוע בסעיף 71 לחוק העונשין. כמו כן, צוין שלא ניתן יהיה לשלם את הקנס בדיעבד

לאחר שירצה את המאסר על פי הצו.

מקרה דומהណון בבית המשפט העליון בתיק **רע"ב 1104/11 עודה עומר נ' שב"ס**, גם שם במהלך ריצוי תקופת מאסר בתיק שני התקבלה אצל שב"ס פקדות מאסר בגין אי תשלום קנס שניתן במסגרת גזר דין ראשון, והמשיב שם חתום על טופס "הפעלת פקדות מאסר בשל אי תשלום קנס".

לאחר שצו המאסר בוצע והGBK ריצה את מלא תקופת המאסר (180 ימים), הוא הגיע בקשה לשלום הקנס במקום המאסר ובקשה נדחתה. חרף החלטת בית משפט החליט המGBK לשלים את פקדות המאסר לאחר שריצה את המאסר והגיש בקשה להפחית מתקופת מאסרו השני את אותם 180 ימים. משנדחתה בקשה, הגיע עתירה.

בית המשפט המחוזי קבע כי מושם שהבקשה לשלום חלף קנס נדחתה ומשתקופת המאסר רוצחה במלואה, לא ניתן לבטלה למפרע.

בבר"ע בבית המשפט העליון טען המGBK כי בהתאם לפקדות הנציבות 04.23.00 היה צריך שב"ס לעורוך ראיון לעותר ולהסביר לו את השלכות אי תשלום הקנס במועד.

בית המשפט העליון דחה את הבר"ע בכךינו שמלכתחילה עשה המGBK (כמו העותר כן) דין לעצמו ולא שילם את הקנס במשך תקופה ארוכה ואף לגופו של עניין די העתירה להידחות.

סעיף 46 לחוק העונשין קובע :

"... היה בין תקופות המאסר, מאסר בשל אי תשלום קנס, ישא אותו תחילה, לפני כל מאסר פלילי אחר. ואם היה במאסר פלילי בעת שהוטל עליו מאסר בשל אי תשלום קנס, יופסק אותו מאסר לשם נשיאת המאסר בשל אי תשלום הקנס וישוב ויישן ממשם המאסר האמור".

לפיכך, בדיון הפסיק המשיב את מנין מאסרו הנוכחי ומינה את תקופת המאסר בשל אי תשלום קנס.

כיוון שחלפה מלא תקופת המאסר מבלי שהGBK שילם את הקנס חל הכלל שנקבע בהלכת שעט- בג"ץ 60/83, שעט נגד שב"ס (וכן ראה ע.פ. 09/1909 עזזיה נ' מ"י) ולא ניתן לבטל בדיעבד את תקופת המאסר שאotta כבר ריצה.

באשר לטענה שהמשיב הפר את חובתו על פי דין ועל פי פקדות הנציבות להבהיר לו את השלכות אי תשלום הקנס, טענה זו איננה מקובלת עלי. די להפנות לטופס עלי חתום העותר בו היה מודע לכל הפרטים, לקיומו של הצו ואף ניתנה לו, לבקשתו, שהות לשלם את הקנס, למורת קיומה של פקדת המאסר, אלא שהעותר לא השכיל לנצל את הזדמנות שניתנה לו, לבקשתו.

התופס עלי חתום העותר מלא אחר הוראות פkn"צ 04.23.00.

אמנם התופס איננו מתעד את היקף ההסבירים שניתנו לעותר והאם הוסבירה לו האפשרות לבקש את דחיתת מועד ריצוי המאסר, ואולם, לאור חזקת התקינות המנהלית והעובדת שנערך עם העותר ראיון במסגרתו הודיעו שבכוונתו לשלם את הקנס בתוך מס' ימים, וחתיימתו של העותר על התופס, -ועובדות אלה אין בחלוקת. על רקע כל האמור, אין לקבל

את טענת העותר לפיה לא קיבל כל התראה על אי תשלום הקנס וזאת בגין המרכז לגבית קנסות, כאמור לעיל.

טעומו הנטען של העותר לפיה סבר שאין צורך לשלם את הקנס משום שבמסגרת תנאי השחרור ממעצר הימים הוא הפקד ערובה כספית- שבעך שולם הקנס אינה מיינית את הוראות הדיון. אלא אם כן ניתנה החלטה שיפוטית אחרת

גם אם נcona הטענה לפיה העותר חייב להפקיד ערובה במסגרת מעצר הימים, אין לראות בה כתשלום הקנס.

מהודעת המרכז לגבית קנסות עולה שהעותר לא שילם גם את הפיזי למטלון כאשר המשפט קובע שתשלום הפיזי קודם לתשלום הקנס.

sicomo של דבר, העותר לא שילם את הקנס. צו ביצוע המאסר הוצא כדין, ניתנה התראה לעותר בהתאם להוראות סעיף 129(ג) לחסד"פ.

משלא שולם הקנס למורת התראה, הופסק ריצוי המאסר של גזר הדין השני לצורך הפעלת המאסר במקום הקנס. העותר סימן לרצות את המאסר במקום הקנס, זמן רב מאד לפני שפנה לבית המשפט. ההחלטה לעיכוב לא הייתה לה שום נפקות, שכן לא היה מה לעכב מאחר שהעותר ריצה כבר את עונש המאסר במלואו, ולאחר מכן שב להמשיך ולרשות את גזר הדין שבתייק השני.

כל אלה מביאים למסקנה כי אין מקום לקבל את העתירה.

לפיך, אני דוחה את העתירה.

ניתנה היום, ו' חשוון תשע"ו, 19 אוקטובר 2015, בהדר הצדדים.